

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leupoldu Nr. 44.

Scrisorile nefrancate nu se primescu decâtu numai de la correspundintii regulari ai „Federatiunii.“ Scrisori anonime nu se publica. Articlii tramisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espre sa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune: Pre trei lune 3 fl. v. a. Pre siesso lune 5 „ „ „ Pre annulu intregu . . . 10 „ „ „ Pentru Roman'a: Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n. Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „ Pre 3 — 8 „ = 8 „ „ Pentru Insertiuni: 10 cr. de linia, si 30 cr. taca'sa timbrale pentru fiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia. Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitamu la renouirea prenumeratiunii si rogamu totodata pre o. d. restantiaru, se aiba bunetate a-si rafui socotelele, pentru a poté si noi impleni mai cu inlesnire detorintele nostre.

Red.

B.-Pesi'a, 2/14. Noevre 1874.

Commissiunea financiaria esmissa de camer'a deputatoru Ungariei, urzeza lucrari salle cu diligentia. Punctiunea ce luara dep. Col. Tisza si bar. Sennyey, facia de ministrulu Ghiczy, acesta commissiune, dede occasiune coniuncture de coalitiune intre acesti oi corifei si partitele lor, spre a se reduce crisa ministeriale de si nu tole cellu pucinu partiale; de aici se si ascu faim'a ca Col. Ghiczy si-ar fi erutu demissiuinea inca in aceea-si si entia a commissiunei in care fusesse ombatute si in care se afla de facia si ministr. pres. Bitto cu alti collegi ai sei. Acesta faima se desminti numai decâtu imane inse intreaga greutatea situatiunei si tote nevoile salle financiarie, fara ca se pote prevedé modulu deslegari.

Ominosulu §. 5. allu legii elect. este atr'a cea de smintela a ciocoiilor magari d'in camer'a boieresca. Vre o cati boieri, d'entre cei mai reactiunari ai Transilvaniei, dederu unu pronuncia-bentiu d'in Clusiu, prin care reprobare ortarea deputatoru mag. ardeleni, ori an votatu §. 5. si voteza neincre-ere atatu loru catu si ministrului, sub pretestu, ca acesti domni sacrifica inte-assele magiarilor d'in Transilvani'a. Deverulu inse este, ca de se sacrifica va, apoi numai interessulu personale familiare allu acelloru ciocoi de bani si grafi se sacrifica d'ora incatu-va, ori neci decâtu allu populatiunei magare, carea intrebatu ar' da de min-una pre nechiamatii sei advocati de ta-di, impilatori de alta data nu nu ai Rloru, ci si ai magiarilor. Cio-omea s'au facutu luntre si punte pana successe a induplicéa pre membrii commissiunei jur. ai camerai boieresca formul'a éra unu nouu testu, care si travestitu, in fondu inse, este tu primitiv'a modificatiune ciocoiasca.

Punctele noiei modificatiunii sunt: septulu electorale in comunitatile ri si mice alle Transilvaniei, l'au ei-a, a.) cari pre bazea catastrofulu in gure platescu contributiune de pa-entu dupa unu venitu curatu de 84 fl. ta possiedu casa ce cade in clas. I. contrib. dupa 79 fl. 80 cr. deca ca-cade in cl. II. de contrib. seu mai au, dupa 72 fl. 80 cr. b.) Cei ce pla-uu dupa venitul curatu (pamentu a casa de I seu III. clas.) cellu puci-105 fl. contributiune de statu. Va se cl. I. respunde la 18 fl. 48 cr. da-cl. II. la 18 fl. 25 cr. si cl. II. la 17 60 cr. dare, adeca intre modif. boie-ica de 18 fl. 48 cr. si testulu camerai deputatoru, de 16 fl. 22. cr. diferin-este de 2 fl. 26 cr. in defavorea tribuentiloru.

Assemene la §. 7. leg. notar. com-ns. jur. a boieriloru tiene la testulu rictiv'u, identicu cu cellu formulatu in ma de commissiunea centrale a came-deputatoru Se dice, ca min. Szapá-

ry intimidatu de amenintiarile poterni-ciloru ciocoi si temendu-si portofoliulu de aviditate aprigulu seu rivalu c. Vict. Zichy, notar. camerai boier. ar' fi de-chiaratu ca pentru alinarea agitatiuni-loru ciocoiiesci (si spre assecurarea por-tufoliulu seu) adere la noiele modifica-tiuni. Noi nu credemu acesta insulta, ca-cu insulta este, deca faim'a s'ar ade-veri si peccatu de staruintele salle de pana acum, deca nu are tari'a d'a per-severa pana in fine, siguru fiindu de spriginulu majoritaii camerai deputati-loru, seu ca tota istoria se reduce la unu jocu teatrale, ce ar' fi menitu a salva aparentia. Domni inscenatori se nu creda inse, ca spectatorii sunt atatu de simpli, ca se nu pricepa ceea ce se petrece in dosulu culisselloru. — In fine speculatiunile ciocoiiloru Transilv. d'a-si assecura mandatulu de dep. inca si-au leaculu loru. Romanii Trans. de si nu voru alege dep. rom. pentru diet'a d'in Pest'a, — unde atatu de frumosu se imparte direptatea, — voru merge inse la urna spre a votá preste totu cu oppo-sitiunea, numai ca se trantesca pre cio-coi d'allu de Chimescoi, Telechesci, et consortes, atunci dumnealoru se-si faca cogiocu d'in §. 5.

Cestiunea, inca nedeslegata, a confir-matiunii nou-alesului A-eppu si Metropol. rom. gr. or. preocupata, nu mai pucinu ca alte cestiuni grave de statu, spiritele in cercurile guverniali si insuffia grige si temeri Romaniloru preste totu fara osebire de confessiune. Procedur'a unoru agenti clandestini, stracorata si in press'a germano — seau mai bine judano-ma-giara de aici, nu pote fi cauza destullu de plausibila a justificá irritatiunea gu-vernulu in acesta delicata cestiune. In assemine casuri denunciatiunile si insi-nuatiunile, adese ori celle mai vile, sunt la ordinea d'illei, dara acelle se reducu pururea la adeverat'a loru valore, candu numai personalitatile urr'a si passiunile sunt in jocu; alt'a este inse facia lu-cruriloru indata ce „cugetele reseruate“ au prinsu radece in regiunile guver-niali. — Se nu uitamu casulu precede-dinte atatu de prospetu allu metropoliei sèrbesci, care deca s'ar reduce numai la cestiune personale, ar remané „enigma“ pentru noi, dara indata ce vomu pe-trunde mai aduncu in cestiunea drep-tulu majestaticu marginitu prin statu-tulu organicu, aflamu usioru splicatiu-nea, — atunci tendinti'a potestati d'a lovi dreptulu ce geneza, este invederata. Statutulu este lege, dar ea geneza po-testatea si acest'a este de ajunsu unde se tinde d'in ce in ce la guvernamentu personale si specificu nationale. Noi asiá pricepem, asiá splicamu asiá des-legamu enigm'a sèrbesca, applicata la Romanu. Cu tote aceste ministeriulu se va cugetá bine pana a sarí Rhodulu. Consiliarii tronulu vedea deca padie-scu ei nu legile, ci numai convenientu-lu constitutiunile. Noi credemu ca vo-tulu majoritatu congressulu d'in Sabiu va fi respectatu.

Publicaramu in nr. tr. si cestu pres. dupa „Tel. R.“ actele sinodulu per apices. Cetitorii nostri voru ceti pintre sirele „Telegrafulu“ partialitatea es-pressa ici si colo destullu de pregnante, dar in fine este singurulu organu care adusse reporturi, pentru ca celle publi-cate in „Alb.“ sunt de alta natura. Daca nu potemu aproba fleacurile „Albinei“ cu partia „liberale“ si alte calamitati cauzate prin excessu de idololatria, nu

potemu se nu relevamu lips'a de cellu mai primitivu conceptu de constituio-nalismu a collegiloru de la „Tel. Rom.“ cari nu se sfiescu a numi „fractiune“ marea majoritate a unei corporatiuni. Ar fi de doritu ca omenii se pricepa, ca atatu vanitatea potentiata la Baalismu, catu si urr'a, passiunile neinfrenate sunt nu numai daunose ci si ridiculose.

Vienn'a 11/11 1874.

Ceea ce occupa cu deosebire opini-nea publica e asta-di scirea electrica despre trecerea pretendentulu Don Car-los pre territoriu francesu. Din Paris, Bayone si Madrid de-odata se latí scirea ast'a si pucinu dupa aceea vine „Agen-tia Havas“ si demintiesce totul, ma sustiene ca banditulu si acumu e in fruntea omeniloru sei si combate cu tarfia pentru caus'a cea santa. Cestiunea e multu mai interessanta de catu se tre-cemu superficialu preste d'ins'a.

Onor. lectori si-adducu aminte din colonele acestui diariu, despre decur-sulu bellulu civile din Spania, carele acumu apropo de doi anni uccide frati de acellu-asi sauge.

Ide'a libertatii s'a incuibu multu mai tare in Europ'a, de catu ca unii ru-giniti se mai pote redica susu flamur'a secululu de medilocu. Don Carlos a de-chiaratu, ca restaurarea lui in Spania va insemna totu-odata si restaurarea poterii temporale a lui Piu IX; in urm'a acestei-a tota lumea catolica si-a de-schisu pung'a si a implutu vistieria pretendentulu. Totulu inse nu aaju-tatu nemicu. Spania a respinsu cu bar-batia atacurile hotiloru. Puyced'a cea amenintata cu perire fu eliberata, La Guardia cucerita; Vitoria si Pampelona de nou providiunata; la Villafranca del Cid bandele a 10 comandanti batute, éra Lozano batutu si prinsu; aceste sunt rezultatele cele mai prospete ce le pote omulu afla in istoria bellulu civile. Vedituramu mai de un'a d'ille cumu se resculara asupr'a-i bandele salle prop-rie in Durango pentru depunerea lui Dorrogaray. De atunci Carlismi nu au facutu nece unu sporu, in urm'a ca-roru-a apoi Don Alfonso, cu renumit'a sa socia L'ona Blanca, au luat-o pre-petioru si s'au lassatu se pauseze in ro-mantic'a cetate din vallea Murulu, in Gratiu; dar Don Carlos nu a desperatu, vediendu passulu fratelu seu, ci adu-nandu si ostirile a impresuratu cetatea Irun, propunendu-si se o cucerisca seau se mora sub murii ei. Bombardarea se si incepu si pre candu lumea accepta cu incordare finitulu bellulu, pre atunci chiaru ne suprinsu scirea de mai susu despre trecerea pretendentulu pre ter-ritoriu francesu. De si „Agentia Havas“ desminte scirea ast'a, lucrulu in sine totu e destullu de insemnatu si anume: Armatele republicane la sfatulu bravu-lu Moriones au addussu lucrulu intru acolo, ca banditii sunt incungurati de tote partile, remanendu-le scaparea nu-mai in Francia. De la ataculu de la Irun va aterna totulu; pierdu Carlismi aici, atunci avemu se privimu bellulu de inchaiatu, la din contra pote se se mai continue, dar la nece unu casu, timpu mai indelungatu nu va dura, de ora-ce li-s'a taiatu mai de totu comu-nicatiunea in afora si Catolicii nu mai potu transmite arme, munitiuni si parale. Acest'a avemu se o multumimu princi-pelu de Bismark, de si nu cu vointi'a

sa cea buna s'a intemplat, ca-ce pla-nurile salle tintiau intru umilirea Fran-ciei, éra nu intru a ajuta republicei Ispaniole, unde dupa cum aflamu totu mai pescuiesce dlu de Bismark, dar cre-demu ca nu va prinde nemicu. Acumu e timpulu, ca maresialulu Serrano se arrete lumei in catu a cugetatu dinsulu onestu cu patri'a sa, candu a de-fien-tiatu Cortesii cu poterea baioneteloru. Vomu vedé.

Venindu la Franci'a, insemnamu aici resultatulu alegeriloru d'in domi-nec'a trecuta: in departamentulu de Drôme fu alessu republicanulu Madier si in departamentulu de Nord éra-si re-publicanulu Parcy, carele fu recoman-datu de dlu Thiers prin una epistola adressata la doi deputati. Ex-presiden-tele republicei petrece in Nizza, dar ochii sei de vulturu nu parasescu interesselu Franciei. Dorere inse ca in departam-entulu Oise republicanii nu se impacara; pacea annunciata in numerulu trecutu a fostu basata pre speranti'a, ca va veni lucrulu la alegere mai strinsa si atunci republicanulu cellu cu voturi mai pu-cine se va retrage in favorea cellu alaltu; dar stretulu bonapartistu ducele de Mouchy a manipulat asiá de bine, ca a intrunitu la prim'a alegere maiori-tatea absoluta si republicanii au remasu pre diosu. Triumfulu ducelui inse nu a resultatulu d'in vointi'a poporulu, ci diu 500 mfi franci, ce i-a spesatu pentru cumperarea voturiloru. Inca bine! Pre d'ce merge se vede totu mai bine, ca in Franci'a la urma voru essiste numai doue partide mari, adeca: republicanii si bonapartistii; monarchistii nece can-didati nu cutedia a-si mai pune la ale-geri, prin urmare, mane poimane se va ivi alternativ'a „republica“ ori „impe-riu“? Alegeti monarchistoru un'a ori alt'a. De septennatu nu e nece vorba, decâtu numai identificandu-lu cu bona-partismulu. De altu-mentrea totul se va chiarifica in sessiunea venitoria, ca-rea cu Decembre se incepe. Noi din par-te-ne sustienemu, ca adunarea natiu-nala seau va organisa republic'a sub presidulu lui Mac-Mahon, seau se va desfiintá. La acest'a ne indereptiesce unu articlu din „Journal des Débats“ scrissu de dlu Laboulaye, in carele se desfasuira pre lungu si pre latu pro-gramm'a centrulu stangu si ajunge apoi la alternativ'a: „votarea constitutiunei ori dissolverea.“ La aceste amintimu, ca si diariulu dlu Décazes „Presse“ sustiene pre dlu Laboulaye si astufelu in adeveru nu se scife ce voiesce si ce nu voiesce Mac-Mahon. Dar se mai asce-ptamu.

Specialu de aici din locu insem-namu, ca M. LL. au callitoritu in Boem-ia la Pardubitz unde se va tiené un'a venatoria. Se precepe de sine, ca preste totu loculu fura primiti cu insuffletre mai alessu din partea nemtiloru. Cumu ca acesta calletoria va avé si insemne-tate politica, nu se scife; noi credemu ca nu.

Senatulu imperialu s'a occupatu pana acumu cu desbateru unei legi pentru actiuni. Dupa acest'a urmeza unu codice nou penalu asternutu de mi-nistrulu justitiei dlu Glaser. Acestu co-dice se deosebesce de cellu pana acumu in vigore prin aceea, ca e classificatu mai strinsu si totul e cuprinsu in pa-ragrafi mai pucini, decâtu éra mai nainte.

